

چرا نقش عوامل بنیادی در بورس کمرنگ است؟

جناب آقای دکتر حامد ستاک مدیر عامل محترم کارگزاری آریانوین

در نخستین روز معاملاتی بهمن ماه شاهد شروع مطلوب معاملات بازار سهام کشور بودیم، به طوری که در اغلب شرکتها صفهای طولانی تقاضا شکل گرفت، در ادامه با نزدیک شدن به پایان زمان معاملاتی روند داد و ستدها با تغییراتی مواجه شد. هنگامی که بازار در ابتدا شروع مطلوبی داشته باشد و در طول زمان شرایط به گونه ای رقم می خورد که روند دادوستدها نامساعد شود، نشان دهنده این مهم خواهد بود که روز معاملاتی خوبی (برای یکشنبه) در انتظار بازار نیست. اینکه معاملات به طور متعادل و حتی نامطلوب شروع شود اما برای پایان روز معاملاتی قیمت سهام شرکتها روندی قابل ملاحظه و مطلوب به خود بگیرند به طور معمول چنین روندی بیشتر مورد توجه و علاقه فعالان بازار خواهد بود. می توان بر این نکته تاکید کرد که اکثر فعالان بازار از شرایط معاملات روز شنبه مانند روزهای گذشته راضی نبودند. ریزش های سنگینی که در نمادهای معاملاتی متفاوت روی داده است تاکنون نتوانسته سرمایه گذاران را برای ورود به گردونه معاملاتی بازار سهام ترغیب کند. درست است که شاهد انتشار گزارش عملکرد مطلوبی از شرکتها بودیم اما در شرایط فعلی نه تنها این موضوع از تاثیر کمتری برای ترغیب سهامداران برای ورود به بازار سرمایه برخوردار است، بلکه به ثبات رسیدن شرایط اقتصادی و سیاسی و چشم اندازی روشن در آینده است که می تواند تا حدودی زمینه را برای ورود مهیا کند. اخبار مختلفی که از بودجه سال ۱۴۰۱ به گوش می رسد و مدل تامین نقدینگی که این روزها در فضای اقتصادی شکل گرفته به واقع نشان دهنده این موضوع نیست که بازار سرمایه در معادلات سال آینده دارای جایگاه خاص و ویژه ای به رغم اظهارنظرها باشد. این مهم باعث می شود که گزارش شرکتها رنگ خود را از دست بدهند. اینکه گفته می شود آیا گزارشها می توانند موجب تغییر روند داد و ستدهای بازار سهام شوند هم در واقع گزارشهای مطلوب به تنهایی نمی توانند در بلندمدت تحریک مناسبی در راستای ایجاد تغییر روند بازار (طرف تقاضا) ایجاد کنند، با این حال تغییر روند و ایجاد ثبات در آن نیازمند بستری جذاب و مطلوب است.

دولت‌ها نقش بسترسازی و سیاستگذاری کلی دارند و این سیاستگذاری‌ها باید همگام با ایجاد رونق در بازار سرمایه باشد. اگر دغدغه نهادهای ناظر مهیا کردن ساختارها، ریزساختارها، حمایت از تمامی فعالان بازار سرمایه اعم از سرمایه‌گذار عمده، سهامدار خرد و سرویس‌دهندگان است باید در مقابل قانون‌گذاران حمایت‌های لازم از جامعه هدف صورت بگیرد و این جامعه هم باید به خوبی در بازار نقش خود را ایفا کنند. با توجه به ریزش‌های عمیق و بزرگی که در بازار سهام روی داده است همچنان ورود سرمایه به بخش مولد اقتصاد کشور دچار اختلال شده است. آن‌طور که مشاهده می‌شود سرمایه‌گذاران، بازار پر ریسک رمزارز را برای سرمایه‌گذاری انتخاب می‌کنند اما بورس را آن‌طور که باید و شاید در سبد سرمایه‌گذاری خود جای نمی‌دهند. چنین رفتاری از سوی فعالان نشان‌دهنده این مهم است که اغلب سرمایه‌گذاران ریسک بازار سرمایه را بالاتر از سایر بازارهای مالی ارزیابی می‌کنند.

در مجموع اما گزارش‌های مثبت کدال، نوسان دلار در کانال فعلی و پالس‌های مثبت مذاکرات هسته‌ای به بازار همگی می‌توانند موجبات بازگرداندن اعتماد عمومی به بازار سرمایه را فراهم کنند. در عین حال نباید فراموش کرد که بازار آینده‌نگر است و در صورتی که موارد فوق به واقعیت بپیوندند بازار سرمایه با یک وقفه، یقیناً می‌تواند شرایط بهتری را تجربه کند. زمانی که گشایش‌هایی در سیاست خارجه ایجاد شود و در پی حصول توافق در حوزه برنامه جامع اقدام مشترک، منابع دولت و شرکت‌ها که در خارج از کشور بلوکه هستند، آزاد می‌شوند و در نتیجه آن می‌توان کالاهای سرمایه‌ای برای کارخانه‌ها و شرکت‌ها خریداری کرد. در این حالت شاهد اثرگذاری مثبت در روند معاملاتی بازار نیز خواهیم بود. به نظر می‌رسد که بازار این روزها صحبت‌ها و اظهاراتی که به قطعیت نرسیده است را دلیلی بر عدم واکنش خود به اخبار مثبت می‌داند. اکنون سرمایه‌گذارانی در بازار سهام فعال هستند که از ابتدای ریزش قیمت‌ها حضور داشتند و ریزش بزرگ یا به عبارتی سقوط شامل حال آنها شده، به طوری که ارزش سبد دارایی آنها با افت چشمگیری مواجه شده است. در صورتی که این دست از سرمایه‌گذاران نیاز خاصی به منابع و دارایی‌های سهامی خود ندارند، با توجه به افت سنگینی که در بازار سرمایه تجربه شد توصیه می‌شود که همچنان نسبت به شرایط فعلی صبور باشند.

به دلیل اینکه دقیقاً نقطه تغییر روند بازار سرمایه مشخص نیست کارشناسان توصیه می‌کنند که سرمایه‌گذاران سرمایه در اختیار خود را به چند قسمت تقسیم کنند و در موارد و موعدهای مختلف زمانی با توجه به فضای معاملاتی به صورت خرد اقدام به تزریق منابع به بازار کنند تا در روند دادوستدها نیز قرار بگیرند. در چنین حالتی به دلیل اینکه سهامدار به یک‌باره در روند بازار قرار نمی‌گیرد چراکه ممکن است پیامد آن موجب عدم مطلوبیت در سرمایه‌گذاری شود، می‌توانند با این روش میزان ریسک سرمایه‌گذاری خود را تا حد قابل توجهی کاهش دهند. روند معاملاتی و فرازو فرود قیمت سهام شرکت‌ها نیز تا پایان سال یقیناً به عوامل کلانی بستگی خواهد داشت که در بازار سرمایه اثرگذارند. در صورتی که این عوامل (نرخ اسکناس آمریکایی، سیاست خارجه، شرایط بودجه سال ۱۴۰۱ و سایر موارد اثرگذار در بازار) تعیین تکلیف شوند، بورس نیز روند خود را مشخص خواهد کرد اما اگر این عوامل در پرده‌ای از ابهام همچنان باقی بمانند بازار به روند فرسایشی خود ادامه می‌دهد.

